

A föld gyermekei vagyunk, lábunk porát tapossa, de szemünk az ég csillagait keresi. Minden bukás ellenére is hisszük, hogy a világ, s benne az ember holnap több és más lehet. Élni csak hittel érdemes. Amen.

MÉGIS KÖSZIKLA

Mt 16,18

Az evangéliumokat olvasva a tanítványok közül leggyakrabban Péter arca villan felénk. Vizsgálom, kutatom ezt a rajongó, lelkes, kemény vonású keleti arcot, próbálom megérteni lelki életének rugóit, buktatóit, zuhanásait, s a lélek erejét, mely a többi tanítvány fölé emelte őt.

A szétömlő reggeli napfényben két testvér: Péter és András éppen hálót vetnek a vízbe, amikor Jézus melegen, csendesen szól mögöttük: „Kövessetek engem“. Mintha egész életükben erre a hívásra vártak volna, olyan örömmel léptek ki a partra és követték Jézust; mint ahogy éjjeli mennydörgéskor hirtelen megvilágosodik a táj, úgy gyúl ki bennük is egy pillanat alatt életük céljának, értelmének, rendeltetésének felismerése. Péter úgy szívja magába Jézus szavait, mint szomjas föld az esőt. A kétkezi munkával élőknek nemcsak a kezük kerges, de sokszor a lelkük is azzá lesz, azzá teszi az élet kemény valósága, a harc az életért. Jézus szelíd szavai úgy bontották ki Péter lelkét a fásultság csontos kérégből, mint ahogy a meleg tavaszi eső felbonja a mag kemény héját, s előtte megnyílik az eszmék szép, színes világa.

A Cézárea Filippibe vezető úton Jézus tanítványainak egy meglepő, váratlan kérdést tesz fel. Lelke mélyén minden embert foglalkoztat a gondolat, hogy kinek tartják őt azok, akik hozzá legközelebb állnak, akik mellette élnek. Jézus is érdekelte. Ezért kérde tanítványaitól: „Ti pedig kinek mondotok engem?“ A tanítványok közül egyesek Keresztelő Jánosnak, mások Illésnek vagy Jeremiásnak mondták őt. És ekkor mint sötét éjszakában hirtelen kigyúló, vakító lángoszlop, úgy villan meg Péterben a felismerés, életének legnagyobb felismerése: „Te vagy a Krisztus, az élő Isten fia“. Embert találni, aki tökéletesen megérti gondolatainkat, szavainkat, cselekedeteinket, céljainkat, nagyon nagy dolog. Jézus ezt az embert találta meg Péterben, aki meg is kapja a legnagyobb jutalmat, Mesterének teljes bizalmát, a megbízatást a megkezdett munka továbbfolytatására: „En pedig ezt mondom neked: Te Péter vagy, és én ezen a kősziklán építem fel egyházamat.“

Leonardo da Vinci festménye, „Az utolsó vacsora“, nagyszerűen érzékelteti a tanítványok zaklatott, feldult lelkiállapotát. A szobában, ahol Jézus kiosztja a kenyeret és a bort, szinte megfagy a csend. Néma, kérdő tekintetek fürkészik egymást. Jézus megjósolja, hogy a tanítványok meg fognak botránkozni benne, szét fognak futni, sőt a legerősebb-

nek tartott tanítvány meg fogja tagadni őt. Péter úgy ugrik fel, mintha kígyó marta volna meg, elszántan fogadkozik: „Ha mindenki megbotránkozik benned, én soha meg nem botránkozom... Ha meg is kell halnom veled, akkor sem tagadlak meg.“

Az Olajfák hegyén nagy, mély a csend, az esti sötétség egy szomorú kis csapatot takar. Mester és a tanítványok tudják, érzik, hogy ez az utolsó alkalom, amikor együtt vannak. Jézus félrevonul imádkozni, szembenéz sorsával. Sokan vak végzetnek tartják, Jézus számára a sors tudatosan vállalt élet. Vállalta a keserű poharat, vállalta hivatásának betöltését. A völgyben fáklyák villannak, a durva hangok egyre erősödnek. Rövid idő múlva a fáklyák fényében Jézus előtt állnak ellenségei, a katonák, a fogdmegek. Péter kardot ránt és levágja a főpap szolgájának fülét, képes szembeszállni az egész világgal is, hogy megvédje Meszerét. Ez még a hős tanítvány, a kőszikla, aki minden idegszálával kötődik Mesteréhez.

Jézust a főpap házához kísérik, a tanítványok közül egyedül Péter merészkedik be az udvarra. Az éjszaka hűvös volt, s a szolgák tüzet raknak az udvar közepén. Péter is ott van a melegedő szolgák között, tekintete üresen bámul a tűzbe, olyan kábultnak érzi magát, mintha egy hete nem aludt volna. Még fülébe cseng a virágvasárnapi üdvözlés, amikor sugaras tekintettel, a megbiztatás boldog tudatával lépkedett Mestere mellett. Most úgy érzi magát, mint aki alatt sötét éjszakán összeomlik a híd, s ő a leomló darabokkal együtt hull, megállás nélkül a feneketlen mélységbe. Órák alatt összeomlott benne hosszú évek biztonsága, álma, reménye. A belső szobában Jézust vallatják, tompa ütések és éles csattanások hallatszanak ki az udvarra. Péter minden ütésre összerezzen, szeretné, ha megnyílna alatta a föld és őt nyomtalanul elnyelné.

Ebben a lelkiállapotban éri a szolgáló vésztjósító kijelentése: „Te is a galileai Jézussal voltál“. Nem fontolja meg a választ, ösztönösen védekezik: „Nem tudom, mit beszélsz.“ A katonák, s a szolgák élvezik a kelepcebe került ember vergődését, kárörvendő mosollyal mondják: „Bizony közülük való vagy te is, hiszen beszéded is elárul“. A félelem nagy dolog. Péterben is erőt vesz, aki elkeseredetten tagad: „Nem ismerem ezt az embert.“ A harmadik tagadás után megszólal a kakas. Jézust éppen átkísérik a másik szobába, tekintete találkozik a Péterével, nem szól, de Péter megértette, mit jelent ez a tekintet és keservesen sírni kezdett. Amikor kisgyermeket látunk sírni, megmozdul bennünk az együttérzés, a szánalom, ha felnőtt, kemény férfit látunk sírni, a lelkünk mélyéig megráz a látvány. Olyan ez, mint amikor a villám végigsújt a tornyon és az tetejétől az alapjáig meghasad. Mint éjfélbe síró, tépett orgonaszó visszhangzott Péterben a Mester figyelmeztetése: „Vigyázatok és imádkozatok, hogy kísértésbe ne esetek, mert jóllehet a lélek kész, de a test erőtelen“. Mintha a mély sötét éjszakában minden azt suttogná a tagadó tanítvány fülébe: „Ne vigy minket a kísértésbe.“ Szeretnénk követni Pétert, de eltűnik szemünk elől, elnyeli őt a sötét éjszaka.

Ha csak a Péter tagadásáról szóló részt olvassuk az evangéliumokban, hajlamosak vagyunk szigorúan elítélni őt, s azt kérdezzük, hogyan tudott Jézus hinni ebben az emberben, hogyan tudta őt kősziklának nevezni, munkája folytatójául kijelölni. Ha azonban Péter életét a maga teljes összefüggésében nézzük, már tartózkodunk az elhamarkodott ítélettől, rokonszenves lesz ez a tanítvány, s elismerjük, hogy hibái ellenére Jézus helyesen ítélte meg őt. Az Olajfák hegyén képes volt szembeállni egy egész ellenséges világgal Mesteréért. A többi tanítvány elbűjt vagy elfutott, ő elkísérte Jézust a főpap házáig. Megtagadta őt, de azt bevallotta önmagának és őszintén megbánta.

Kedves Testvérem, kérdezzük meg: vajon mi többek vagyunk, jobbak vagyunk, mint Péter? Hányszor tudtunk megmaradni léha, gúnyolódó, erkölcstelen társaságban Jézus eszméi mellett, Isten mellett, önmagunk jobbik énje mellett? Hányszor elmondtuk szánkkal Jézus imáját, de szívünk távol volt tőle és életünkkel naponta kicsúfoltuk minden szavát? Mennyi rossz származik abból, hogy nem vagyunk képesek bevallani önmagunk és Isten előtt tévedéseinket, hibáinkat.

Még egyszer találkozunk Péterrel egy sugaras, boldog jelenetben, a genezáreti tó partján, amikor a tanítványok is együtt vannak Mesterükkel, együtt halásznak, beszélgetnek, ebédelnek és együtt kimondhatatlanul boldogok. Jézus váratlan kérdést szegez Péternek: „Simon, Jónának fia, szeretsz-e engem?” Péter gondolkodás nélkül, lelkesen feleli: „Te tudod, hogy én szeretlek téged”. Jézus háromszor intézi Péterhez a kérdést, Péter ugyanannyiszor ugyanazt feleli növekvő lelkesedéssel. Te tudod, hogy amióta otthagytam a hálót, amióta nyomodba szegődtem, amióta felnyitottad szemeimet, minden idegszállammal hozzád kötődtem, téged követtelek. Én tudom, hogy gyenge voltam és megtagadtalak, én tudom, hogy sáros a szívem, de hívjál, és én hozzád repülök, mint ahogy a daru felszáll a fekete, mély vízről a kék ég magassába. Én tudom, hogy az ember gyenge, ezerszer botlik és elesik, törékeny, mint egy nádszál, amelyet könnyen eltör a vihar. Én tudom, hogy az ember pislákoló gyertyaláng, mit kiolthat a szél és mégis hiszem, hogy az ember ezer botlás és esés ellenére is képes újra és újra felállni, hogy a törékeny nádszál az Isten felé nő, hogy a pislákoló gyertyalángból Isten ragyogó napja lehet.

Péter minden hibája ellenére „mégis” kőszikla lett, s életével bizonyította, hogy méltó volt a bizalomra.

Gyakran nem látjuk az élet mélyéből és nehézségeiből kivezető utat, nem tudjuk, hogy mit tegyünk az életünkkel, olyan sokszor vágyunk az elömlő reggeli fény után. Isten akarja, hogy megtaláljuk életünk útját és célját, hogy elömljön rajtunk a fény, hogy Isten munkatársai legyünk, hogy a gyenge, ingatag Péterek az eszményi élet kőszikláivá váljanak. Rohanó időkön keresztül felénk sugárzik Jézus hívása: „Kövess engem”. Bárcsak olyan hittel, lelkesedéssel, ujjongással válaszolhatnánk, ahogy azt Péter tette: „Követlek, Uram!”. Amen.

A BŰN NÉLKÜLI EMBER

Lk 23,4

Húsvét egyike a legnagyobb, mondanivalójában leggazdagabb ünnepnünknek. A hozzá kapcsolódó eseménykör a legtöbb gondolatot sugallja a keresztyén embernek. Ami virágvasárnap és húsvét között történt, egy egész emberi élettörténet eseményeit hordozza magában.

Jézus húsvéti diadala a virágvasárnapi bevonulással kezdődik. Ezen a napon mindenki reménységgel teljes, mindenki álmainak megvalósulását érzi, s ezért hozsannát kiált, magasztalja Jézust. A pillanatnyi hatalom egyetlen szavára kezébe kerülhetne. Napokon keresztül sokaság hallgatja a templomban. Hatalmát érezheti, amidőn a templomot megtisztítja. A történetben megtaláljuk a prófétai előrelátást, amikor Jeruzsálemről így jövendöl: „És a földre tipornak téged és a te fiaidat tebened; és nem hagynak benned követ kövön.“ Tanítványaihoz eképpen szól: „És gyűlöletesek lesztek mindenki előtt az én nevemért. De fejeteknek egy hajszála sem vész el“. Megtaláljuk a bölcsességet, amidőn a templomban tanít, az imádságos lelkületet az Olajfák hegyén; a tanítványok felelőtlenségét, amidőn aludva találja őket; az árulást az utolsó vacsora alkalmával; a bukást, amikor elfogják; az ítéletet a tömeg „Feszítsd meg!“ kiáltásában; a megaláztatást és a gúnyt, amikor arcul ütik, megkorbácsolják és királynak nevezik; s végül a halált, mely szörnyű kínok között, a keresztfán következik be. De ott van a történetben a gondviselés nyomán, a minden igaz ember által kiérdemelt és elnyert örökélet, a húsvéti diadal.

Nemcsak az események ilyen változatosak és színesek, hanem az emberek is, akik az eseményeket irányítják, azokban részt vesznek. Ott találjuk Pétert, akiben felismerjük a húséges, de ingadozó embert, az erőset, de erejétől néha megfosztottat, a bátrát, de bátorságában néha megtorpanót.

Az események sodrásában ott vannak: Mária és János, a szeretet, az aggodalom, a féltés őszinte hordozói, akik a kétségbeesés könnyeit hullatva kísérik a szeretett gyermeket és Mestert utolsó útján, és a tehetetlenség bilincseibe kényszeredetten nézik a keresztfán szenvedő embert, hogy aztán húsvét reggelén a boldog reménység és biztatás szava hangozzék feljűk: „Mit keressetek a holtak között az élőt.“

Ott van Júdás, a tanítvány, de akit a meghasonlottság, a türelmetlenség vagy a harminc ezüst pénz arra indít, hogy elárulja Jézust. Az események alakulásában szerepet játszanak a főpapok, akik hatalmukat féltik, a gyűlölet áradásának nyitnak gátat, lázítanak és hamis vádakot koholnak. Feltűnik a lelkesedésre mindig kész, de hangulatában könnyen hajlítható, félrevezethető tömeg, mely csodákra, látványosságra s néha erőszakra is szomjas, amely ugyanúgy kiált hozsannát, mint feszítsd meg-et.